

بیمارستان آیت الله مدنی بجستان

بیماری های مشترک بین انسان و دام

واحد آموزش و پیگیری بیمار

بهار ۱۴۰۳

کدسند: PE-PA-18

بازنگری 3

۱ - میوه - سبزی ها را قبل از مصرف ضدعفونی کرد .

۲ - از مصرف گوشت نیم پز خودداری نمود.

۳ - هنگام پاک کردن گوشت خام ، سبزیها و میوه ها نباید به دهان و چشم ، دست زد و پس از تماس دستها را با آب و صابون خوب شست .

۷ - تب خونریزی دهنده کریمه کنگو:

عامل بیماری موجود میکروسکوپی بنام ویروس می باشد این ویروس در داخل بدن (خون) خرگوش وحشی - پستانداران وحشی و حیوانات اهلی مانند گاو ، گوسفند و بز موجود دارد .

راههای انتقال بیماری :

۱ - انسان از طریق گزش توسط کنه به بیماری مبتلا می شود .

۲ - گاو و گوسفند و بز آلوده بدون آنکه علامتی داشته باشند بیماری را از طریق خراشهای پوست به کسانی که با آنها سروکار دارند منتقل می کنند (کشاورزان - دامداران - کارکنان کشتارگاهها - قصابان - دامپزشکان)

۳ - در بیمارستان ، پزشکان و پرستاران در صورت عدم رعایت احتیاط از تماس با خون یا ترشحات بیمار مبتلا می شوند.

۴ - تماس با خون یا ترشحات دامهای آلوده در موقع ذبح غیر بهداشتی به ویژه در منازل و خیابانها از دیگر راههای انتقال است .

علائم بیماری :

ویروس ۲ تا ۱۲ روز پس از ورود به بدن بصورت خاموش می ماند و پس از طی این دوره بیمار ناگهان دچار تب - سردرد - کوفتگی - اسهال - تهوع - استفراغ - پرخونی ملتحمه - ترس از نور - بی قراری و عدم تعادل و حتی کاهش سطح هوشیاری و در روز ۴ تا ۶ دچار خون ریزی شدید از اکثر نقاط بدن میشود بطور معمول روز دهم شروع به بهبودی می کند اما در بعضی موارد خیلی شدید منجر به مرگ بیمار میشود .

سگ و دام ها در تماس نزدیک است اتفاق می افتد خطر عفونت صاحبان سگ ۲۱ بار بیشتر از اشخاص بدون سگ می باشد . همچنین موارد این بیماری در چوپانان به مراتب بیشتر است .

راههای پیشگیری از این بیماری:

۱ - رعایت موازین بهداشتی از جمله درمان سگ های آلوده (کلیه سگها باید هر سه ماه یا حداقل سالی یکبار تحت درمان با داروهای ضد انگل قرار گیرند).

۲ - جلوگیری از تغذیه سگ با احشای حیوانات بخصوص حیوان آلوده.

۳ - از بین بردن سگهای ولگرد .

۴ - کاهش تماس انسان با سگ .

۵ - احداث کشتارگاه های بهداشتی در مناطق مختلف کشور .

۶ - تقلیل سن ذبح گوسفندان به سبب به حداقل رساندن رشد کیست و کاهش مواد عفونی قابل دسترس برای سگ ها.

۷ - آموزش بهداشت در خصوص چگونگی روش انتقال و خطر تماس با سگها، بهترین رمز موفقیت در راه مبارزه و ریشه کن کردن کیست هیداتیک می باشد.

۶ - توکسوپلاسموز:

از جمله بیماریهای انگلی است که وجود انگل در مدفوع گربه دیده میشود . پس میزبان نهایی گربه می باشد.

این انگل وقتی وارد خاک شد از سه راه انسان را آلوده می کند:

۱ - سبزی های آلوده (مخصوصاً سبزی داخل باغچه منزل).

۲ - مصرف سبزیهای آلوده به انگل توسط گاو - گوسفند و مرغ و نهایتاً با مصرف گوشت و سایر فرآورده های آنها بصورت نیم پز انسان مبتلا می شود.

۳ - خوردن غذا با دست آلوده به خاک مخصوصاً خاک باغچه که حاوی انگل باشد .

بیماریهای مشترک انسان و دام به عفونت هایی اطلاق می شود که در طبیعت بین انسان و حیوانات مهربه دار مشترک هستند که به برخی از آنها در ذیل اشاره می شود.

تب مالت :

علائم این بیماری در انسان به صورت سردرد، ضعف، لاغری، عرق، لرز، درد عضلات، افسردگی و از دست دادن وزن و درد عمومی بدن بروز می کند و در حیوانات بصورت سقط جنین، کمبود شیر و کاهش وزن است، فصل شیوع این بیماری در میان دام ها بهار و تابستان می باشد.

راه های سرایت بیماری:

۱ - بطور غیر مستقیم از طریق مصرف فرآورده های خام آلوده و حیوانی (بخصوص شیر - سرشیر - خامه - ماست - پنیر تازه) و فرآورده های آن

۲ - از طریق تماس مستقیم با خون، جفت، جنین و ترشحات رحمی حیوان مبتلا (گاو - گوسفند - بز - خوک - شتر - گاو میش)

پیشگیری: بایستی فرهنگ صحیح مصرف شیر و سایر فرآورده های لبنی ترویج شود و سازمان های ذیربط در مورد برخورد با دام های آلوده بطور جدی عمل نمایند.

۲- هاری :

از بیماری های ویروسی و خطرناک می باشد که درجه کشندگی آن صددرصد بوده و معمولاً از راه گزش حیوانات گوشتخوار وحشی مثل (سگ - گربه - گرگ - روباه و شغال و ...) و حیوانات اهلی مثل (گاو - گوسفند - الاغ و میمون و ...) به انسان منتقل می شود.

راه های سرایت این بیماری:

گاز گرفتن: اصلی ترین راه سرایت است و در مورد گربه و گربه سانان حتی از طریق پنجه کشیدن نیز انتقال می یابد.

از راه پوست: بیماری هاری از طریق پوست سالم انتقال نمی یابد، ولی اگر کوچکترین خراش یا زخمی روی پوست وجود داشته باشد قابل انتقال است.

از راه مخاط : لیس زدن لب و چشم و بینی کودکان توسط گربه یا سگ.

از راه تنفس: در غارهایی که خفاش آلوده زندگی می کند می تواند کسانی که وارد اینگونه غارها می شوند را مبتلا نماید.

علائم بیماری هاری در حیوان:

شامل ترس از خوردن آب و غذا، آبریزش و کف فراوان از دهان، حمله ور شدن حتی به صاحب خود، ترس از نور، فلج شدن دست ها و پاها و سپس تمام بدن

علائم بیماری در انسان:

پس از گاز گرفتن معمولاً ۵ روز و گاهی ۲ تا ۸ هفته بعد از آن خستگی - بی اشتها - افسردگی - بیقراری - تف اندازی - سوزش و خارش و گاهی درد در محل گزیدگی - بیخوابی - تب و دردهای شکمی که معمولاً ۲ تا ۳ روز طول می کشد.

جهت پیشگیری از هاری:

قبل از هر اقدامی باید محل گزیدگی و خراش های حاصله را با آب و صابون کاملاً شستشو داد و برای انجام واکسیناسیون هاری و کزار به مراکز بهداشتی و درمانی مراجعه کرد.

۳- سالک

سالک یک بیماری عفونی بوده و به دو صورت جلدی و احشایی (کالا آزار) مشاهده می شود. این بیماری از طریق نیش پشه خاکی آلوده به انسان منتقل می شود و ایجاد زخم های مزمنی می کند که معمولاً موجب مرگ نمی شود ولی آسیب های جدی روحی و اجتماعی به

دنبال دارد. البته باید نوع احشایی این بیماری اگر به موقع تشخیص داده نشود موجب مرگ فرد مبتلا می شود.

ناقل بیماری سالک پشه خاکی ماده است که بدن آن از موهای بسیار ریز به رنگ زرد مایل به کرم پوشیده شده که از خون انسان و بعضی پستانداران تغذیه می کند. بطور اتفاقی سگ و سگ سانان وحشی مثل روباه و شغال هم به این بیماری مبتلا می شوند. سالک جلدی به دو فرم خشک (شهری) و مرطوب (روستایی) دیده می شود. نوع مرطوب معمولاً پس از ۷ تا ۸ ماه بهبود پیدا می کند ولی نوع شهری (خشک) گاهی بیش از یکسال طول می کشد.

راههای پیشگیری از بیماری سالک

۱ - جمع آوری و دفع صحیح و بهداشتی زباله ها .

۲ - استفاده از توری برای پنجره ها، استفاده از پشه بند، پوشاندن مناطق باز بدن در موقع خواب .

۳ - شناسایی منطقه آلوده شهر و روستا مبارزه جدی با سگ های ولگرد .

۴ - شناسایی بیماران مبتلا و درمان آنان .

۵- کیست هیداتیک:

بیماری انگلی که انگل بصورت کرم بالغ در روده کوچک سگ، شغال، روباه و بندرت در روده گربه و گوشتخواران زندگی می کند .

میزبان اصلی: سگ

میزبان واسط : بز و گوسفند

میزبان واسط اتفاقی : انسان

انسان و علفخواران با مصرف آب و سبزیجات آلوده یا در اثر تماس مستقیم با سگ آلوده می شوند. نحوه آلودگی به این شکل است که ابتدا انگل وارد سیستم گوارشی انسان می شود.

آلودگی انسان به کیست هیداتیک بیشتر در محل هایی که انسان با